

Kennissessie Veerkracht & weerbaarheid van gemeenschappen

Presentatiedeel

mr. dr. S.D (Sheila) Adjiembaks

ESS - Ministerie SZW

7 maart 2024

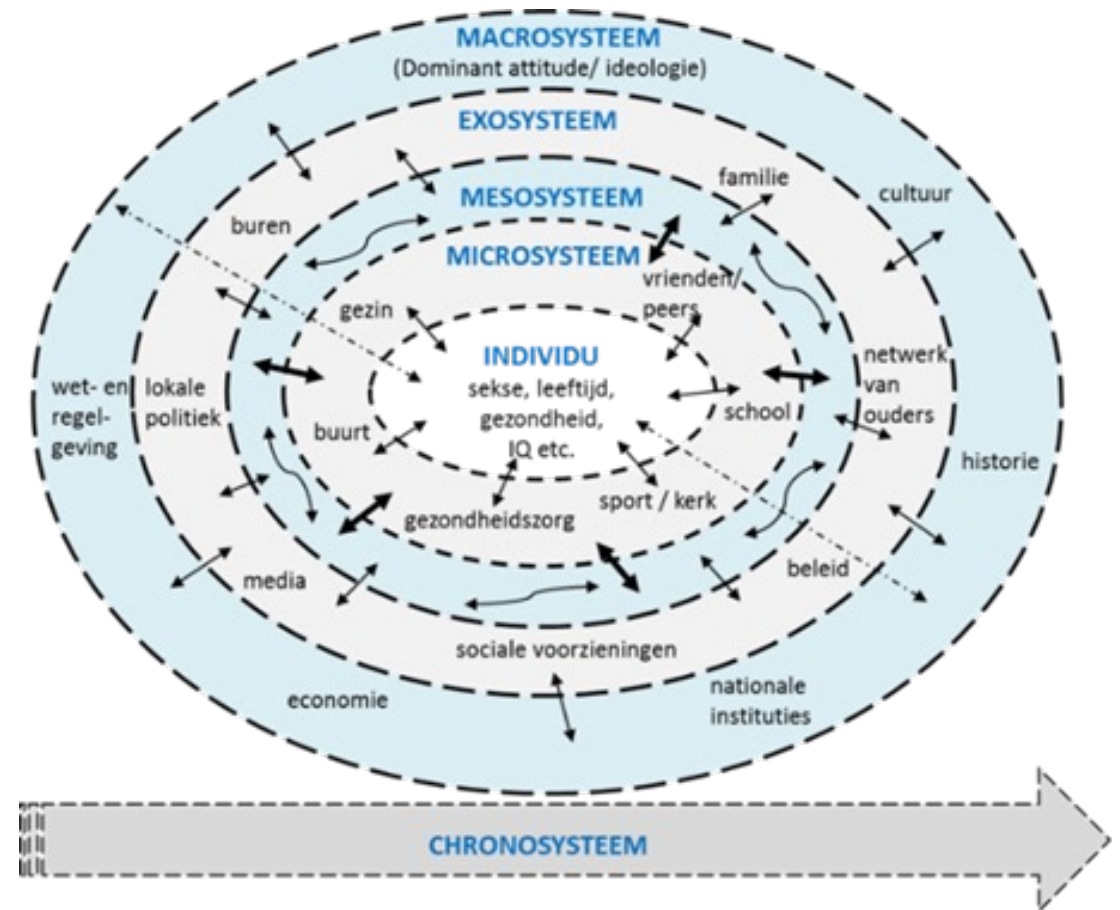
Deelvragen kennissynthese

- I. Wat zijn *risico- en beschermende factoren op gezins- en gemeenschapsniveau* ten aanzien van betrokkenheid van jongeren bij ondermijnende (jeugd)criminaliteit?
- II. Wat zijn onderbouwde inzichten ter versterking van *samenwerking* tussen gemeenten en lokale (hechte) gemeenschappen?
- III. Wat zijn onderbouwde inzichten ter versterking van *weerbaarheid* van lokale (hechte) gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit?
- IV. Welke *kennislacunes* resteren er in relatie tot de hoofdvraag en wat is het *advies* ten aanzien daarvan?

1. Risico- & beschermende factoren – algemene inzichten

- Relatief weinig literatuur over hechte gemeenschappen specifiek gericht op ondermijnende criminaliteit
- veel ondermijning in de zin van georganiseerde misdaad
- Uitgangspunt is krachtgerichte ontwikkeling van jongeren in hun context(en)

10 uitgangspunten voor gezonde ontwikkeling van jongeren

									
Sociale binding/ affectieve relaties met anderen (wijk gezin, school)	Kansen voor betrokken- heid van jongeren	Opgroeien in omgeving met pro- sociale normen	Erkenning & waardering voor positief gedrag	Steun van volwassen en/ (mede) opvoeders	Construc- tieve vrijtijds- besteding	Werken aan compe- tenties	Ontwikkel en van vaardig- heden	Vergroten school- motivatie	Werken aan positieve identiteitso ntwikkeling

(Ince, van Yperen & Valkestijn 2018).

Betrokkenheid bij ondermijnende (drugs)criminaliteit

- Via eigen sociale netwerk (familie, vrienden in de buurt/ school)
- Rekrutering/Benaderd door onbekenden
- On/offline eigen initiatief

ONDERMIJNING: BUURTEN & GEMEENSCHAPPEN

1: Wat zijn *risico- en beschermende factoren* op *gezinsniveau* ten aanzien van betrokkenheid van jongeren bij ondermijnende (jeugd)criminaliteit?

Gezinsniveau

- **Risicofactoren > georganiseerde misdaad**

- familieleden in de georganiseerde criminaliteit:
- Aanleergedrag - onvoldoende opvoedvaardigheden
- kinderen (met name jongens) van ouders die na de achttiende verjaardag van hun kinderen nog bij georganiseerde criminaliteit betrokken zijn.
- verband tussen zonen van moeders in de georganiseerde misdaad
- schuldenproblematiek
- opgroeien in een onstabiele gezinssituatie en lage sociaal economische status.

- **Beschermende factoren > vooral op algemeen delictgedrag**

- effectieve opvoedstrategieën
- sterke ouder-kind relaties
- Warme ondersteuning vanuit het gezin
- Broers die zijn gestopt met 'gang' activiteit
- Meisjes in jeugdbescherming
- het hebben van een stimulerende derde (in het gezin/ sociale omgeving);
- erkenning krijgen voor talenten van anderen uit de sociale omgeving (waaronder gezinsleden) en het hebben van (legale) succeservaringen,
- het criminele leven te stressvol vinden door delegaatperspectief (leren hoe het 'niet moet' vanuit een negatief voorbeeld uit o.a. het gezin/ de familie).
- Stimulerende derde
- Werken aan toekomstperspectief

NB: Servaas et al (2021) concluderen echter dat er **geen** – uit literatuur evidente - beschermende factoren op gezins- of familieniveau naar voren komen ten aanzien van jeugdcriminaliteit in algemene zin en georganiseerde criminaliteit op basis van meer kwantitatieve analyses.

Gezinsniveau

Welke **risicofactoren** zijn herkenbaar voor jullie?

Welke **beschermende** factoren zijn herkenbaar voor jullie?

1: Wat zijn *risico- en beschermende factoren* op *gemeenschapsniveau* ten aanzien van betrokkenheid van jongeren bij ondermijnende (jeugd)criminaliteit?

Gemeenschapsniveau

- **Risicofactoren** > Algemeen delictgedrag:

- de mate waarin drugs voorhanden is in de buurt
- de mate waarin wapens voorhanden zijn in de buurt;
- de mate van 'criminele norm' dat wordt gehandhaafd in de buurt (niet afwijzend ten overstaan van drugsgebruik, criminaliteit en wapens)
- Mate van criminele volwassenen in de buurt
- media berichtgeving van geweld in de buurt
- veel verhuisbewegingen
- lage buurtbinding van buurtbewoners/ jongeren;
- sociale desorganisatie; Sociaaleconomische en fysieke gesteldheid van de buurt (welgesteld of achterstandsbuurt, verloedering)
- economische deprivatie; mate van werkeloosheid

> Georganiseerde misdaad:

- Criminele code in de buurt & Criminele volwassenen in de buurt (zwak)
- Erbij willen horen (plausibel);
- Bij een subcultuur willen horen (plausibel tav jongeren en gemarginaliseerde personen specifiek);
- Banden met vrienden en kennissen binnen georganiseerde criminaliteit (gefundeerd);
- Geïntroduceerd worden door een lid van georganiseerde criminaliteit (gefundeerd);
- De aanwezigheid van rolmodellen binnen de georganiseerde criminaliteit (plausibel);
- Wonen in een buurt waar een georganiseerde criminele groep opereert (plausibel);
- Wonen in de buurt waar de criminele code wordt gevolgd (plausibel);
- Gebrek aan sociale controle (plausibel);
- Etnische homogeniteit, marginalisering

Gemeenschapsniveau

Beschermende factoren > Algemeen delictgedrag;

- Hoge SES
- Nieuw sociaal kapitaal
- Succeservaring en erkenning voor talenten
- 'Mentoring relationships'
- NB: Toekomstperspectief kan de samenhang tussen delictgedrag en blootstelling aan geweld in gemeenschappen bufferen ('community violence exposure')

CTC:

"Beschermende factoren in de CTC gemeenschappen:

- de aanwezigheid van hogere niveaus van prosociale binding met de eigen lokale gemeenschap
- het krijgen van erkenning voor prosociale binding met school en
- prosociale leeftijdsgenoten en sociale vaardigheden

> Georganiseerde misdaad:

Geen (op basis van kwantitatieve analyses)!

Kwalitatieve analyses:

- erkenning van anderen
- stimulerende derde
- nieuw sociaal kapitaal

Gemeenschapsniveau

1

Welke **risicofactoren** zijn herkenbaar voor jullie?

2

Welke **beschermende** factoren zijn herkenbaar voor jullie?